

Kansalaisopiston tarjoaman kuvataidekasvatuksen vaikutukset opiskelijoiden hyvinvointiin

Tutkimusraportin esitys

19.8.2022

Tiinalotta Särmölä, 244351

tiinasar@uef.fi

Aikuiskasvatustiede, UEF

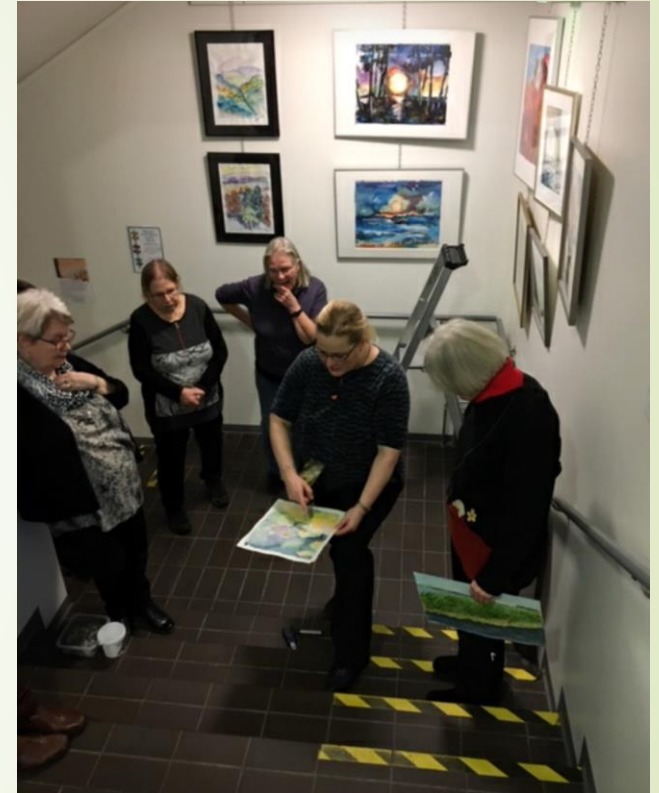

TUTKIMUSAIHEEN KUVAUS

- ▶ Pro gradu -tutkielman aihe on: Kansalaisopiston tarjoaman kuvataidekasvatuksen vaikutukset opiskelijoiden hyvinvointiin
- ▶ Tehtävänä on kartoittaa millaisena kansalaisopiston kuvataideopiskelijat näkevät kuvataidekasvatuksen merkityksen heidän elämässään ja miten he kokevat sen vaikuttavan heidän hyvinvointiinsa ja kuinka tätä hyvinvointia voisi mahdollisesti tukea myös opetuksen avulla.
- ▶ Tutkielmani tutkimusaiheen kuvaus koostuu Kansalaisopiston toiminnan ja kuvataidekasvatuksen opetussuunnitelman tarkastelusta ja hyvinvoinnin ja kulttuurisen hyvinvoinnin määritelmän tarkastelusta sekä kirjallisuuskatsauksesta kuvataidekasvatuksen vaikutuksesta yksilön hyvinvoinnille.
- ▶ Tutkimuksen empiirinen osuus muotoutuu kolmen Etelä-Karjalan kansalaisopiston kuvataideryhmiensä aikuisopiskelijoiden seurantatutkimuksesta (10 informanttia) sekä teemahaastatteluista.

TUTKIELMAN TAUSTA

- Olen koulutukseltani kuvataiteilija (AMK) ja olen työskennellyt kuvataiteilijana ja taideopettajana seitsemäntoista vuoden ajan.
- Olen ollut koko ikäni aina viisivuotiaasta lähtien taidekasvatuksen parissa, ensin oppilaan, sittemmin avustajan ja nyt opettajan roolissa.
- Etelä-Karjalan kansalaisopistolla olen opettanut taito- ja taideaineita 13 vuotta ja se on päätyönantajani.
- Minulle kuvataide on toiminut aina väylänä käsitellä niin iloisia kuin ristiriitaisiakin ajatuksia ja tunteitani. Se on toiminut minulle tapana toteuttaa luovia ideoitani näkyviksi teoksiksi ja suurena ilontuojana, lisäten näin hyvinvointiani.
- Nykyisessä taidekeskustelussa on noussut vahvasti esiin taiteen moninaiset vaikutukset ihmisen hyvinvoinnille, ja vallalla oleva korona-aika on saanut myös ihmiset keskustelemaan kulttuurin merkityksestä ja sen tärkeydestä, ja siitä että taideharrastukset monen muun kulttuuritoiminnan lisäksi ovat olleet pitkään keskeytettyinä. Tästä sain ajatuksen tutkielmani aiheelle.

Taidenäyttelyä pystyttämässä Etelä-Karjalan kansalaisopistolla helmikuussa 2020. Minä opetan kuvassa keskellä.

TUTKIMUSKOHDE

Etelä-Karjalan kansalaisopisto

- ▶ Etelä-Karjalan kansalaisopisto (EKKO) on perustettu vuonna 2005 ja se on säätiön ylläpitämä yksityinen vapaan sivistystyön oppilaitos.
- ▶ Kurssit ovat kaikille ihmisille avoimia iästä tai koulutustasosta riippumatta. Kansalaisopiston opiskelu on itsensä kehittämistä, vapaaehtoista opiskelua, eivätkä kurssit ole yleensä tutkintokeskeisiä.
- ▶ Perusideana on tarjota mahdollisuuksia elinikäiseen, itseohjattuun opiskeluun ja kansalaisosaamisen kehittämiseen sekä yhteiskunnan eheyden ja tasa-arvon tukemiseen.
- ▶ Toimintaan osallistuu vuosittain noin 13 000 opiskelijaa, joista noin 500 on maahanmuuttajaopiskelijoita. Etelä-Karjalan kansalaisopiston kurssitarjonta sisältää käsitöitä ja kuvataiteita, kieliä ja kulttuuria, tietotekniikkaa, musiikkia, urheilua ja hyvinvointia sekä yhteiskuntatietoisuutta.
- ▶ Tärkeitä arvoja Etelä-Karjalan kansalaisopistolle ovat: tasa-arvo ja yksilöllisyys, yhteisöllisyys, avoimuus ja innovaatio.
- ▶ EKKOLle on myönnetty kestävän kehityksen sertifikaatti ja kestävän kehityksen periaatteet ovat mukana opiston kaikessa toiminnassa: kursseissa, tapahtumissa, julkisissa luennoissa ja fyysisessä ympäristössä.

Etelä-Karjalan kansalaisopiston kuvataidekasvatus

- EKKOn pettajan rooli sisältää välittämisen, vastuun ottamisen, vaikuttamisen, verkostoitumisen sekä kyvyn yhdessä työskentelyyn
- Taideopetus pohjautuu kokemukselliseen, multisensoriseen ja toiminnalliseen oppimiseen.
- Kuvataideopetuksen luonne on tutkivaa ja sen päämääränä on kehittää oppilaan kykyä ymmärtää taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria ja sen ilmiöitä.
- Tavoitteena on kehittää opiskelijan omaa henkilökohtaista ilmaisua ja antaa oppilaalle mahdollisuus kokea yhdessä tekemisen iloa.
- Kuvataiteen opetus ja oppiminen ovat yksilöllisten ja yhteisöllisten taitojen ja tietojen kokonaisvaltainen prosessi, jonka kautta kulttuurinen osallisuus syntyy.
- Tavoitteena on ohjata taideopiskelijoita herkäksi taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä iloon, haluun, taitoon, uteliaisuuteen ja rohkeuteen tulkita taidetta henkilökohtaisesti.
- Kuvataidetunneilla opiskellaan taidehistoriaa, väri-, sommittelu- ja materiaalioppia sekä saadaan tietoa kuvataiteen erilaisista tekniikoista, työvälineistä ja ilmaisutavoista.

(EKKO OPS 2018, 12-13.)

TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Hyvinvoinnin mittaaminen ja määritelmät:

- Kun halutaan mitata hyvinvointia, voidaan sitä tarkastella viidestä eri näkökulmasta, joita ovat **lääketieteellinen, psykologinen, sosiaalinen, taloustieteellinen ja filosofinen näkökulma**. Näillä jokaisella näkökulmalla on tärkeä rooli, jotta voidaan muodostaa tasapainoinen näkökulma hyvinvointiin (Niemi ym. 2017, 168).
- Hyvinvoinnin teorit jaetaan perinteisesti **hedonistisiin teorioihin** (nautinnon kokemukset), **haluteorioihin** (yksilön tärkeinä pitämänsä asiat toteutuvat hänen elämässään) ja objektiivisiin **lista-teorioihin** (listoilla on tyypillisesti meille haluttavia tai nautintoa tuottavia asioita).

Erik Allardt ja hyvinvoinnin kolmijako:

- **Holistisesta** näkökulmasta hyvinvointi nähdään elämän laatuna, jonka eri ulottuvuuden kiteytyvät suomalaisen sosiologin **Erik Allardtin hyvinvointiteoriaan: having, loving ja being**.
- Pohjoismaisessa hyvinvointitutkimuksessa yksilöiden hyvinvoinnin mittaamiseen on käytetty paljon Erik Allardtin hyvinvoinnin ulottuvuuksia. Se sisältää ajatuksen hyvinvoinnin subjektiivisen kokemisen tärkeydestä.
- Marjatta Bardy on tuonut esille osallisuuden merkityksen osana hyvinvointia viitaten muun muassa Erik Allardtin hyvinvoinnin kolmijakoon having (elinolot ja ympäristö) – loving (yhteisyssuhteet) – being/doing (osallistuminen ja tekeminen). (Honkasalo & Laukkanen 2015, 25–26.)
- Bakke (2004) liittää hyvinvointi-indikaattorit Allardtin teoriaan, jotta kulttuurihyvinvointia voitaisiin mitata.

Taulukko 1. Allardtin hyvinvointinäkemys yhdistettynä Bakke, Allardt, Bardy ja Deci & Ryan

Hyvinvoinnin kolmijako
ALLARDT (1975)

Hyvinvointi-indikaattorit
BAKKE (2004)

HAVING Elintaso	LOVING Sosiaaliset suhteet	BEING Itsensä toteuttaminen
Tulot Asuminen Työllisyys Terveys Koulutus	Yhteisöön kuuluminen Perheeseen kuuluminen Ystävyys	Henkilökohtainen arvovalta Välttämätön poliittinen tehokkuus Mielenkiintoinen vapaa-aika
HAVING Kulttuuriosaaminen Elinolot ympäristö (Bardy)	LOVING Ihmissuhteet Yhteisyyssuhteet (Bardy)	BEING Henkilökohtainen tyydytys ja kyky käyttää luovia ja älyllisiä mahdollisuuksia BEING/DOING Osallistuminen ja tekeminen (Bardy)
Pääsy kulttuuritiloihin	Mahdollisuus osallistua kulttuuriin liittyville areenoille ja verkostoille	Tunne tulla tunnustetuksi ja arvostetuksi, tyytyväisyys kulttuuritoimintaan tai harrastukseensa
Autonomia -Valitsin tämän itse! (Deci & Ryan 2008)	Kuuluminen (relatedness) -Olen osa ryhmää! (Deci & Ryan 2008)	Osaaminen (competence) - Minä osaan! (Deci & Ryan 2008)

- Opiskelukokemuksia ja tuloksia voidaan selittää motivaation itsemääräämisteoriolla (Self Determination Theory; Deci & Ryan 2008) Sisäinen, autonominen motivaatio syntyy psykologisten perustarpeiden pohjalta: 1.Osaaminen (competence) - Minä osaan! 2.Autonomia - Valitsin tämän itse! 3.Kuuluminen (relatedness) - Olen osa ryhmää!

John Deweyn kokemusfilosofia ja näkemykset:

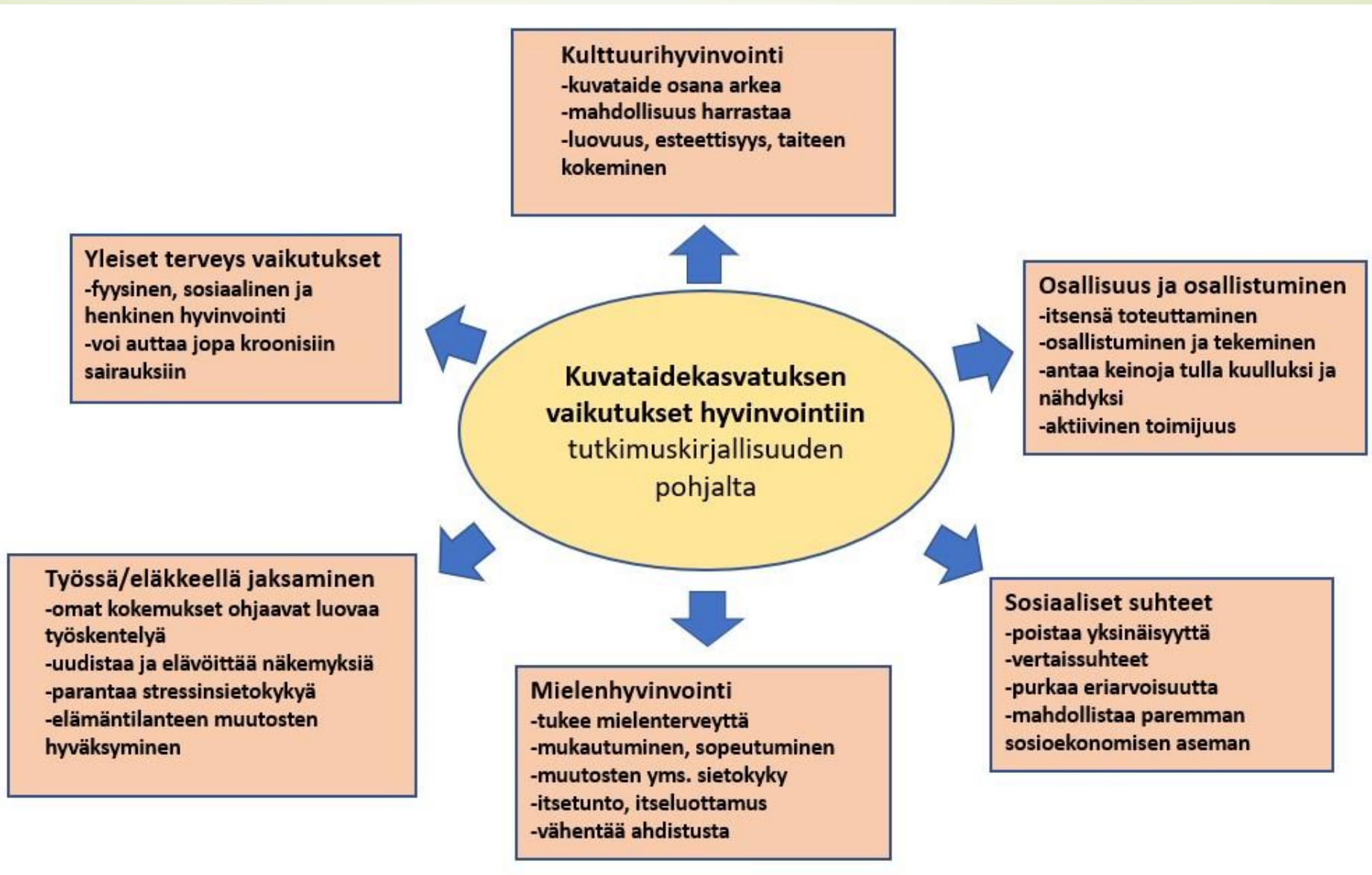
- ▶ John Dewey (1859–1942) oli yhdysvaltalainen pragmatisti, progressiivisti, kouluttaja, filosofi ja yhteiskunnallinen uudistaja, jonka eri roolit ovat vaikuttaneet suuresti koulutukseen
- ▶ Käsitys oppimisesta liittyy yleisesti ajatukseen (learning by doing) **tekemällä oppimisena**.
- ▶ Havainto, ajattelu ja toiminta kulkevat käsikädessä. Havainto ja toiminnot muodostuvat vuorovaikutuksessa keskenään. Havainto syntyy aktiivisesti liikuttelemalla ja käsittelemällä kohteita.
- ▶ Oppiminen tapahtuu kokemuksen ja harjoituksen kautta.
- ▶ Deweyn ideologiat ovat läsnä (Place-Based Education) **paikkaperusteisessa koulutuksessa**. Hän kannatti oppimisen rakentamista opiskelijoiden mielenkiinnon kohteiden ympärille ja sen lisäksi sosiaalisesti vastuullisten kansalaisten kehittämistä.
- ▶ Dewey korostaa, että taiteen avulla ihmiset kykenevät oppimaan itselleen vieraiden kulttuurien elämästä ja niihin sisältyvistä kokemuksista.
- ▶ Taide viestii moraalista tarkoituksesta ja sillä taide välittää viestejä, jotka kannustavat pohtimaan tarkoituksenmukaista elämää.
- ▶ Taiteilijan luovan työn ytimessä on luomiseen käytettävien aineiden työstäminen taiteilijan omien kokemustensa avulla, jota hän kuvaa sanalla **ylyminen**. Ylymisessä voi olla kyseessä esimerkiksi yksinäisyydestä nousevan kaipuun käsittely.
- ▶ Mielikuvitus näkyy olennaisena osana oppimisprosessia, heijastavana kokemuksena ja sen avulla voimme laajentaa kykyämme ottaa vastaan vastarintaa, jännitystä, konflikteja ja taistelua.

AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET AIHEESTA

- ▶ Taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia on tutkittu paljon viimeisen kymmenen vuoden aikana sekä kotimaisessa että kansainvälisessä tutkimuksessa.
- ▶ Tutkimuksissa on löydetty yhteyksiä kulttuurin ja koetun terveyden ja hyvinvoinnin välillä. Tarpeena kehittää uusia välineitä taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten todentamiseen.
- ▶ Tarve osoittaa ja perustella taiteesta ja kulttuurista saatavaa laajempaa hyötyä, ja saada näin kulttuuri ja taide vahvemmin osaksi erilaisia alueellisia, kansallisia ja kansainvälisiä kehittämisohjelmia, ja myös osaksi pysyviä käytäntöjä.

Taiteen hyvinvointi- ja terveystutkimukset jakautuvat kolmeen päälinjaan:

- ▶ Osallistumiseen liittyvän kokemustiedon kerääminen haastattelujen ja kyselyjen avulla.
- ▶ Kulttuuripolitiikan piiriin kuuluva tutkimus, jossa kokemus- ja osallistumistieto on perustunut tilastointiin.
- ▶ Taiteen vaikutuksia tarkasteleva kliininen tutkimus terveydenhuollon alalla. (Houni ym. 2020, 38–39.)
- ▶ Jaatinen (2015, 6) on tutkinut väitöskirjassaan *Rethinking visual art practice in relation to well-being: a conceptual analysis* kuvataiteen uudelleenajattelua suhteessa hyvinvointiin käsitteellisen analyysin avulla.
- ▶ Reynoldsin (2010, 135) tutkimuksessaan *'Colour and communion': Exploring the influences of visual art-making as a leisure activity on older women's subjective well-being*, 'Väriä ja yhteisöllisyyttä' on tutkittu visuaalisen taiteen tekemistä vapaa-ajan harrastuksena ja sen vaikutuksia ikääntyneiden naisten subjektiiviseen hyvinvointiin.
- ▶ Windlen, Jolingin, Howson-Griffithsin, Woodsin, Hedd Jonesin, Van de Venin, Newmanin, ja Parkinsonin (2018, 409) tutkimuksessa *The impact of a visual arts program on quality of life, communication, and well-being of people living with dementia: a mixed-methods longitudinal investigation*, tutkittiin monimenetelmäisen pitkittäistutkimuksen avulla kuvataideohjelman vaikutusta dementiaa sairastavien ihmisten elämänlaatuun, viestintään ja hyvinvointiin.

Kuvio 1. Kuvataidekasvatuksen vaikutukset hyvinvointiin tutkimuskirjallisuuden pohjalta

TUTKIMUSTEHTÄVÄ TUTKIMUSKYSYMYKSET

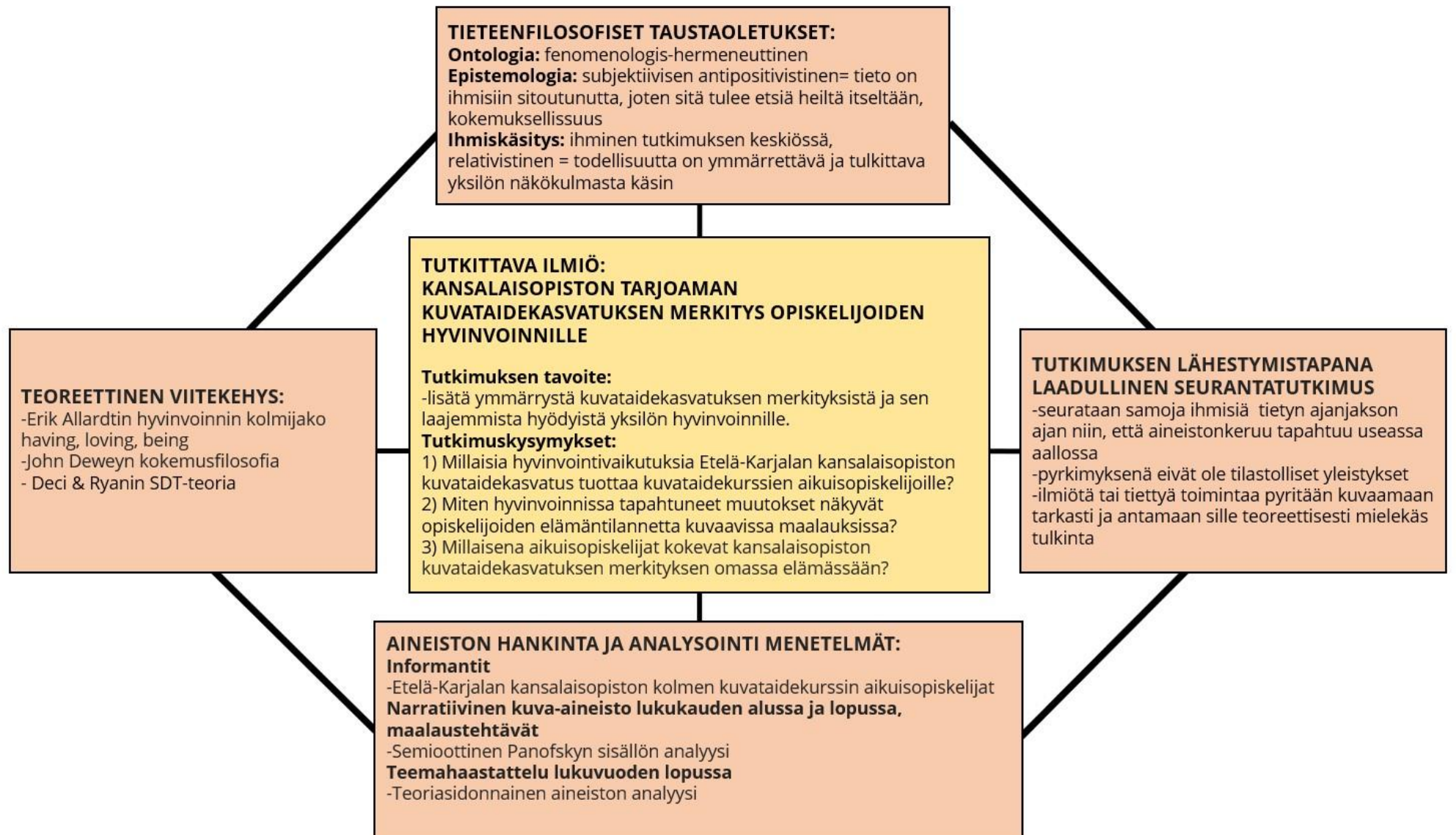
- Nykyisin taiteen ja kulttuurin vaikutuksien ja vaikuttavuuden arviointitutkimustraditiosta puuttuu narratiivinen aineistotutkimus, jossa keskityttäisiin ihmisten yksilöllisiin taidekokemuksiin taiteesta ja taidemenetelmistä. (Lehikoinen & Vanhanen 2017, 12–13.)
- Tutkielmani tavoitteena on lisätä ymmärrystä kuvataidekasvatuksen vaikutuksista ja sen laajemmista hyödyistä yksilön hyvinvoinnille. Tutkimusaiheittani lähestyn opettajan ja opiskelijan roolin kautta.

Tutkimuskysymykset ovat:

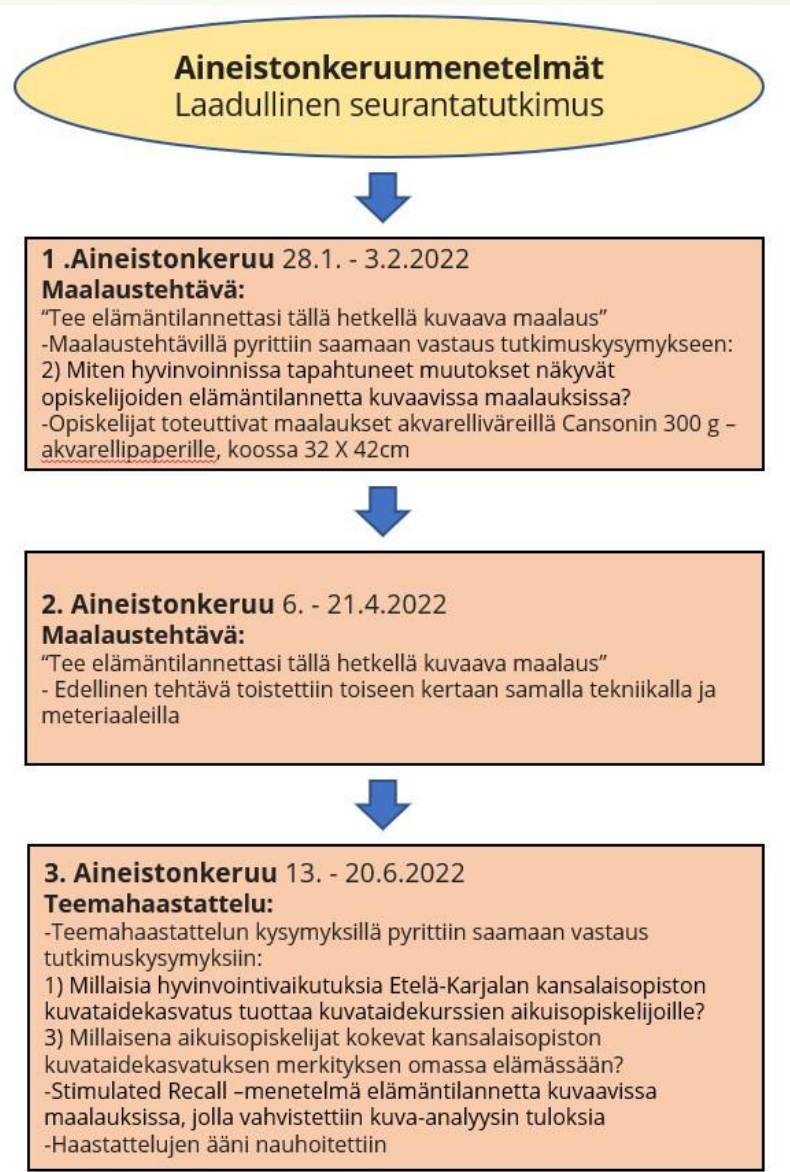
- 1) Millaisena aikuisopiskelijat kokevat kansalaisopiston kuvataidekasvatuksen roolin omassa elämässään?
- 2) Millainen vaikutus kuvataideopinnoilla on aikuisopiskelijoiden hyvinvoinnille?

Lisäksi pohdin myös kuvataideopettajan roolia ja sitä, että voitaisiinko opiskelijoiden hyvinvointia mahdollisesti taideopetuksen avulla lisätä

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA JA TUTKIMUSMENETELMÄT

- Tutkielmani informantteina toimivat Etelä-Karjalan kansalaisopiston kolmen eri kuvataideryhmäni Kuvataide1-, Kuvataide2- ja Akvarellimaalauskurssien aikuisopiskelijat (10 vapaaehtoista informanttia). Ikäjakaumaltaan kuvataidekurssien aikuisopiskelijat ovat n. 60–85-vuotiaita, yksi informanteista on noin 40-vuotias.

Teemahaastattelun runko

Tutkimuskysymykset	Teoriatausta	Teemahaastattelun kysymykset
<p>1) Millaisia hyvinvointivaikutuksia Etelä-Karjalan kansalaisopiston kuvataidekasvatus tuottaa kuvataidekurssien aikuisopiskelijoille?</p>	<p>Erik Allardt (1976) hyvinvointiteoria: having (elintaso), loving (sosiaaliset suhteet), being (itsensä toteuttaminen)</p> <p>Erik Allardt (1976) hyvinvointiteoria yhdistettynä Bakke ja Bardy (2004)</p> <p>Having (kulttuuriosaaminen): Pääsy kulttuuritiloihin</p> <p>Loving (Ihmissuhteet): Mahdollisuus osallistua kulttuuriin liittyville areenoille ja verkostoille, yhteisöön kuuluminen</p> <p>Being (Henkilökohtainen tyydytys ja kyky käyttää luovia ja älyllisiä mahdollisuuksia, Osallistuminen ja tekeminen): Tunne tulla tunnustetuksi ja arvostetuksi, tyytyväisyys</p>	<p>1. Millaisia tunteita sinulla on kuvataidetuille tullessa?</p> <p>2. Millaisia tunteita sinulla on kuvataidetuitten loputtua?</p> <p>3. Mikä on sinulle tärkeintä taideopinnoissa?</p> <p>4. Millaista hyötyä taideopinnoista on sinulle ollut?</p> <p>5. Vertaile elämäntilannetta kuvaavia maalauksiasi (kevätlukukauden 2022 alku ja loppu) ja tulkitse niissä mahdollisesti näkyvää muutosta? (Stimulated recall -haastattelu)</p> <p>Näytetään ensimmäinen maalaus: 1) Kuvaile mitä mietit maalauksesta tehdessäsi?</p> <p>2) Kuvaile mitä se kertoo maalauksen hetken elämäntilanteestasi?</p> <p>Näytetään toinen maalaus: 3) Kuvaile mitä mietit maalauksesta tehdessäsi?</p>
<p>2) Miten hyvinvoinnissa tapahtuneet muutokset näkyvät opiskelijoiden elämäntilannetta kuvaavissa maalauksissa?</p>		

3) Millaisena aikuisopiskelijat kokevat kansalaisopiston kuva- taidekasvatuksen merkityksen omassa elämässään?

kulttuuritoimintaan tai harras- tukseensa, mielenkiintoinen va- paa-aika

Opiskelukokemuksia selittää Deci & Ryanin SDT-itsemäärää- misteoria: **Autonomia** -Valitsin tämän itse!

Kuuluminen (relatedness) - Olen osa ryhmää!

Osaaminen (competence) - Minä osaan! (Manninen 2016)

John Deweyn (1859–1952) kokemusfilosofia

4) Kuvaile mitä se kertoo maalaus- hetken elämäntilanteestasi?

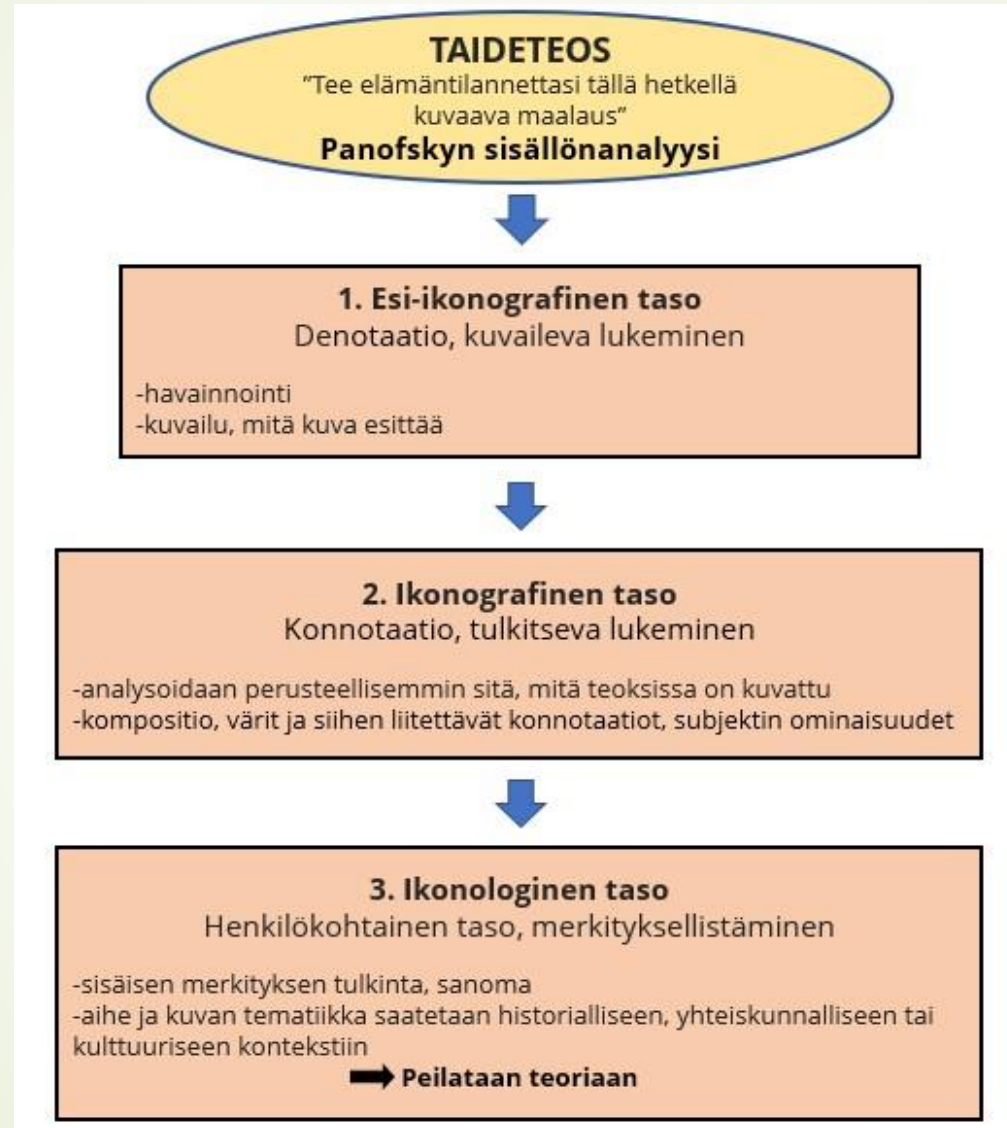
5) Mitä eroa näet näissä kahdessa maalauksessa ja mistä se voisi ker- toa?

6. Onko taidekurssille osallistumi- nen tuottanut sinulle jotain hyvin- vointivaikutuksia?

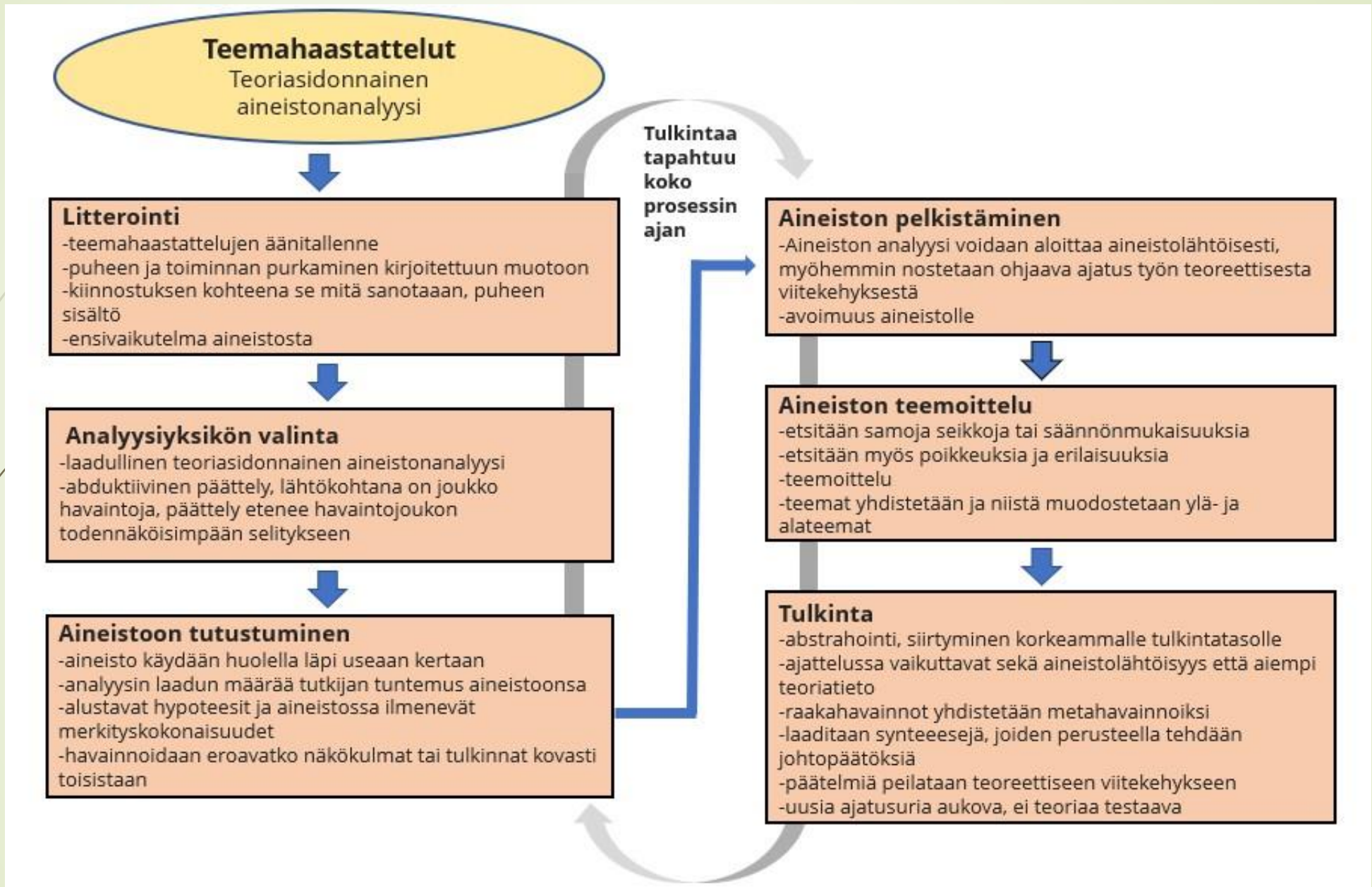
7. Jos on, niin kuvaile millaisia?

8. Mikä taidekursseilla on näitä hy- vinvointivaikutuksia tuottanut?

AINEISTON ANALYYSI

Semioottinen kuva-analyysi ja Panofskyn sisällönanalyysi

Teemahaastattelujen teoriasidonnaisen aineistonanalyysin eteneminen (Puusa 2021, 145–156.)

KUVA-ANALYYSI: Maalaus 8 (O8)

Elämäntilannetta kuvaavat maalaukset 3.2.2022

Esi-kronografinen taso

Maalaus on toteutettu paperille akvarelliväreillä. Maalauksessa on talvinen maisema, johon on kuvattu huppupäinen hiihtäjä, joka sauvoo ylämäkeen. Tunnelma on kylmän lumisen. Maisemaan on maalattu lumivaippainen kuusikko. Ladun päässä kuusikon takana paistaa aurinko punakeltaisena valaisten hangen nietokset myös punaisellaan. Taivas on kirkkaan sininen.

Ikonografinen taso

Opiskelija on kuvannut maalaukseen talvisen hiihtomatkan. Teos on sommiteltu pystyyn luoden näin sommitelmallisesti voimakkaan tunnelman. Hiihtäjän suunta, suksien kärjet ja latu muodostavat kuvaan vasemmasta alakulmasta oikealle ylös tulevan diagonaalilinjan lisäten dynamiikkaa teokseen. Punainen hiihtäjän puku suhteessa kylmän siniseen taustaan muodostavat voimakkaan kylmä-lämminkontrastin. Hiihtäjän katse ja matka suuntautuvat voimakkaasti oikealle. Aikajanallisesti voidaan nähdä suunnan kuvaavan tulevaa. Taivaanranta rajautuu teoksen yläkolmannekseen. Varjot ovat voimakkaan väriset, varjot pitkäkköt ja aurinko paistaa melko korkealla. On iltapäivä. Muita ihmisiä ei kuvassa hiihtäjän lisäksi näy.

Ikonologinen taso

Teos on toteutettu lukukauden alussa talvella, korona-aikana, jonka vuoksi myös EKKOn kevätlukukauden taideopetuksen aloitusta oli viivästetty viikolla. Teokseen on kuvattu hiihtäjä, joka symboloi mielekästä tekemistä. Huppu suojaa päätä tai toimii turvana/suojana näin korona-aikana. Opiskelija pitää hiihtämisestä. Muita hiihtäjiä ei kuvassa näy. Hiihtäjän selkä on katsojaan päin. Tällöin tullaan jostakin tilanteesta tähän hetkeen ja mennään eteenpäin. Elämäntilanne näyttäytyy matkana. Hiihtäjä hiihtää vauhdikkaasti kohti tulevaa. Sininen tausta korostaa kylmyyttä ja punainen takki ja sukset hiihtäjän lämmintä mieltä. Taakse jäänyt matka on takana ja uutta tuntematonta valoisaa on edessä. Vielä on kuitenkin jyrkkä ylämäki noustavana.

Peilataan teoriaan:

Tämänhetkinen elämäntilanne: mielekäs tekeminen korostuu, suojautumisen tarve, yksinäisyys, lämmin olotila, valoisa toiveikas, vauhdikas ja liukas, ehkä raskaskin matka kohti tulevaa, mutta hyvin jyrkkä, valoa näkyy matkan päässä/tulevassa=toiveikkaus, suojautuminen

Opiskelijan sanoin: "Myin juuri luistelusukseni. Hiihdän enää perinteisillä.

KUVA-ANALYYSI: Maalaus 8 (O8)

Elämäntilannetta kuvaavat maalaukset 21.4.2022

Esi-ikonografinen taso

Maalaus on toteutettu paperille akvarelliväreillä. Maalauksessa on keväinen maisema. Lumi on jo sulanut. Maalaukseen on kuvattu pyöräilijä, jolla on punainen kypärä ja reppu selässä. Repusta roikkuu jättimäinen sivellin ja tarakalla on mahdollisesti maalausvälineitä. Maalauksen luonto on karua ja tasaista. Muutamia tummia puita kasvaa polun varrella. Teoksen etualalla on vihreää kasvillisuutta. Taivas on sininen ja kirkas. Kolme lintua lentää taivaalla vaaleiden pilvien lomassa.

Ikonografinen taso

Opiskelija on kuvannut maalaukseen keväisen pyöräretken. Teos on sommiteltu vaakaa luoden näin sommitelmallisesti rauhallisen tunnelman. Pyöräilijä on sijoitettu keskelle maalausta korostaen näin pyöräilyn merkitystä. Sommitelmaltaan teos on keskipainotteinen. Vihreä etualan kasvillisuus luo teoksen etualalta vasemmalle suuntautuvan diagonaalilinjaa luoden sommitelmaan jännitteisyyttä. Punainen pyöräilijän puku suhteessa kirkkaan vihreään kasvillisuuteen luovat voimakkaan vastavärikontrastin. Taustan muut sävyt ovat hyvin neutraaleja. Pyöräilijän katse ja matka suuntautuvat voimakkaasti oikealle. Aikajanallisesti voidaan nähdä suunnan kuvaavan tulevaa. Taivaanranta rajautuu teoksen yläkolmannekseen. Taivas on rauhallinen ja melko valoisa.

Ikonologinen taso

Teos on toteutettu kevätlukukauden lopulla pääsiäisen tienoilla, korona-aikana ja yleistä maailmantilannetta varjostaa myös Ukrainan sota. Opiskelija pitää liikunnasta ja luonnossa liikkumisesta. Teokseen hän on kuvannut itsensä pyöräilemässä, joka symboloi mielekästä tekemistä. Opiskelijalla on mukana maalausvälineet. Hän maalaa paljon maalauksia matkoiltaan. Nyt ollaan mahdollisesti Lapissa. Suuri sivellin korostaa taideharrastuksen merkitystä. Kypärä suojaa päätä tai toimii turvana/suojana. Opiskelija on yksin. Muita pyöräilijöitä ei kuvassa näy. Opiskelija on menossa eteenpäin. Elämäntilanne näyttäytyy matkana. Pyöräilijä polkee rauhallisesti kohti tulevaa. Taakse jäänyt matka on takana ja kohtalaisen valoisa on edessä.

Peilataan teoriaan:

Tämänhetkinen elämäntilanne: taideharrastus korostuu, mielekäs tekeminen pyöräily ja maalaus, suojautuinen/turva (kypärä), rauhallisuus, valoisuus, elämäntilanne näyttäytyy matkana, eteenpäin meno, yksinäisyys

Opiskelijan sanoin: "Näit varmaan sen minun ensimmäisen version aiheesta? Tein vielä toisen. Tällainen siitä tuli."

KUVA-ANALYYSIT JA TEEMOITTELU

1. TEOKSIEN TOTEUTUS	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Maisema	x		x	x	x	x	x	x	x	
Abstraktio, symbolistinen		x								
Kukka-asetelma										x

1. SOMMITTELU	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Pystysommitelma, dynaaminen, voimakas	x							x	x	
Vaakasommitelma, rauhallinen		x	x	x		x	x			x
Yläpainotteinen/raskas	x		x							
Alapainotteinen, ilmava				x	x	x	x		x	
Keskipainotteinen, vakaa		x								x
Diagonaalilinjat, jännitteisyys	x	x		x	x	x	x	x	x	x

1. SISÄLLÖT	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Kesä	x					x				
Talvi		x	x		x		x	x	x	x
Kevät				x						
Korona-aika (stimulated recall)			x			x				x
Elämäntilanne näyttäytyy matkana	x	x			x		x	x	x	
Matkustelusta haaveilu	x					x				
Elämäntilanne näyttäytyy kukkaan puhkeamisena										x
Taideharrastuksen merkitys korostuu	x									

2. TEOKSIEN TOTEUTUS	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Maisema	x		x					x		
Symbolistinen		x								
Kukka-asetelma				x	x	x	x		x	x
Interiööri							x		x	

2. SOMMITTELU	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Pystysommitelma, dynaaminen, voimakas						x			x	x
Vaakasommitelma, rauhallinen	x	x	x	x	x		x	x		
Yläpainotteinen, raskas		x	x							
Alapainotteinensa, ilmava	x								x	
Keskipainotteinen, vakaa				x	x		x	x		x
Diagonaalilinjat, jännitteisyys	x	x	x	x		x	x	x	x	x

2. SISÄLLÖT	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Talvi			x							
Kevät	x	x		x	x	x	x	x	x	x
Ukrainan sota (stimulated recall)	x		x			x				
Elämäntilanne näyttäytyy kukkaan puhkeamisena		x		x	x	x	x		x	x
Kevään odotus (stimulated recall)				x		x		x		x
Taideharrastuksen merkitys korostuu								x		x

1. TUNNETILA	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Yksinäinen	x		x					x	x	x
Rauhallinen									x	
Lämmin olofila	x						x	x		
Monimutkainen		x								
Synkkä			x							
Uhkaava			x							
Valoa näkyy tulevassa, toiveikkaus			x	x	x		x	x	x	
Odottava	x		x	x						
Elämänilo				x						x
Tuulinen						x				
Utuinen									x	
Itsensä kohtaaminen		x					x			
Liukas, jäinen					x		x	x		
Raskas					x		x	x		
Hankala		x								
Suojautumisen tarve								x		

1. ERIK ALLARDTIN HYVINVOINTITEORIA	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Having: elintaso, työ, terveys (stimulated recall)	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Loving: perheyhteisyys, ystävyysuhteet	x			x	x					
Being: mielekäs tekeminen			x		x		x	x	x	x

2. TUNNETILA	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Yksinäinen	x						x	x		
Rauhallinen				x	x	x	x		x	
Monimutkainen		x								
Synkkä	x		x							
Uhkaava	x		x							
Valoa näkyy tulevassa, toiveikkaus	x	x		x		x				
Aurinkoinen, valoisa		x			x	x		x	x	x
Odottava				x					x	
Elämänilo				x						
Raikas					x					x
Värikäs		x			x		x			x
Itsensä kohtaaminen		x								
Suojautumisen tarve								x		
Pelko			x							
Usko tulevaan		x	x			x				
Rakkaus						x				

2. ERIK ALLARDTIN HYVINVOINTITEORIA	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10
Having: elintaso, työ, terveys (stimulated recall)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Loving: perheyhteisyys, ystävyysuhteet				x	x				x	
Being: mielekäs tekeminen	x		x	x			x	x	x	x

TEEMAHAASTATTELUIJEN ALUSTAVAT TULOKSET

Kuvataidekasvatuksen tuottamat hyvinvointivaikutukset

- Seitsemän opiskelijaa **kuvaili taidetunteja edeltävää tunnetilaansa** odottavaksi. Opiskelijat odottivat mielenkiinnolla, millaisia aiheita tunnilla annetaan ja mitä tehdään, ja tunnille tultiin jopa malttamattomina jatkamaan keskeneräisiä töitä. Kaksi opiskelijoista kertoi myös kokevansa pientä jännitystä tuntien alussa. Kaikki opiskelijat kuvailivat tunninalun tuntemuksiaan erittäin positiivisiksi. Neljän opiskelijan vastauksissa myönteisten tuntien alun odotusten taustalla korostui ryhmän ja oppimisen merkitys.
- Kaikki opiskelijat kuvailivat **taidetunnin jälkeistä oloaan** positiivisin ilmaisin. Tuntien jälkeistä tunnetilaa kuvailtiin innostuneeksi, valoisaksi ja tyytyväiseksi ja tunneilta lähdettiin kotiin pääsääntöisesti hyvillä mielin. Toisaalta vastauksissa ilmeni myös ärsytys siitä, jos työstä ei omasta mielestä tullut sellainen kuin piti. Näissä vastauksissa korostui onnistumisen tunteen merkitys. Puolet opiskelijoista kertoi saavansa kuvataidetunneilta kimmokkeen jatkaa taiteellista työskentelyä myös kotona. Tunnit koettiin näin ollen opin imemiseksi, joista saatiin sykkeitä tai luovuuspiikkejä itsenäiseen työskentelyyn.
- Kysyttäessä suoraan opiskelijoilta, **onko kuvataidekurssille osallistuminen tuottanut sinulle jotakin hyvinvointivaikutuksia**, vastasivat kaikki opiskelijat myöntävästi. Hyvinvointivaikutukset näyttäytyivät uuden oppimisena, käsillä tekemisen tärkeytenä ja myös opettajan merkitys ja rooli korostui opiskelijoiden vastauksissa. Kuusi opiskelijoista kuvaili näitä hyvinvointituntemuksiaan taiteellisen työskentelyn, käsillä tekemisen tuottamana hyvänä olona. Kuvataiteen tuomat hyvinvointivaikutukset näyttäytyivät neljälle opiskelijalle henkisenä hyvinvointina, hyvänä mielenä, vireytenä ja rentoutumisena taiteen parissa.
- Opiskelijoiden mukaan **taidekurseilla oli näitä hyvinvointivaikutuksia tuottanut ryhmässä työskentely**. Puolet opiskelijoista koki, että sosiaaliset suhteet olivat merkittävä tekijä hyvinvoinnin tuottajana. Kuvataidetunteja kuvailtiin sosiaalisesti tapahtumaksi, jossa keskusteltiin eri asioista laidasta laitaan ja ryhmät koettiin yhteishengelliseksi. Opiskelijoille taidekasvatuksen hyvinvointivaikutuksia olivat tuottaneet värit ja niiden käyttäminen. Tärkeänä pidettiin myös sopivan haasteellisia tehtäviä. Neljän opiskelijan vastauksissa hyvinvointia olivat tuottaneet taiteellinen työskentely, uuden oppiminen ja oman ilmaisuuden vahveneminen
- Hyvinvoinnille merkittäväksi tekijäksi kolmen opiskelijan vastauksista nousi myös se, että kuka tahansa taiteellisesta työskentelystä kiinnostunut henkilö voi osallistua kuvataidekurseille. Tärkeänä pidettiin sitä, että kenenkään ei tarvitse olla jo valmiiksi hyvä piirtäjä tai maalari. Muut kurssien opiskelijat eivät myöskään arvostele toisten tekemisiä, vaan jokainen voi työskennellä niillä taidoilla, jotka omaa. Hyvinvointia on tuottanut myös oman ajan ottaminen ja rauhoittuminen.

Kuvataidekasvatuksen merkitys aikuisopiskelijoiden elämään

- Kuvataidekasvatus koettiin kiireettömäksi ja tärkeänä pidettiin rauhoittumista ja omaa aikaa työskentelyn parissa. Käsillä tekemisen kuvailtiin tuottavan tyytyväisyyttä, iloa ja mielihyvää. **Lähes kaikki opiskelijat mainitsivat tärkeimmiksi asioiksi taideopinnoissa** käsillä tekemisen ilon, itsensä toteuttamisen ja oman ajattelun näkyväksi tekemisen.
- Tärkeänä kuvataideopinnoissa pidettiin myös yllätyksellisyyttä ja sitä, että ei jää jälkeen muista. Kuvataideharrastuksensa juuri aloittaneilla opiskelijoilla erilaisten tekniikoiden kokeileminen näyttäytyi tärkeänä asiana taideopinnoissa. Yli puolet opiskelijoista korosti, että taideopinnoissa tärkeitä on uuden oppiminen ja erityisesti itsensä kehittäminen.
- **Kysyttäessä sitä, mitä hyötyä taideopinnoista on ollut** opiskelijoille, jakautuivat vastaukset moniin eri hyötyihin. Kuvataideopinnoita kuvailtiin mukavaksi harrastukseksi, itsensä kehittämiseksi kaikin puolin, sisäisenä pakkona tehdä, luovuuden lisääjänä, sen avulla pysyi pirteänä kaikin puolin, se toi haasteellisuutta elämään, sekä mahdollisuuden rauhoittumiseen ja oman ajan ottamiseen. Yksi opiskelijoista kertoi, että taideopinnoista on ollut hänelle hyötyä elämänsä aikana niin opiskelupaikan saamisen, opiskelun, yhdistystoiminnan ja työnannon kannalta. Kolme opiskelijaa kertoi taideopinnoista olleen hyötyä työelämässä.
- **Lopuksi kysyin opiskelijoilta, että olisiko heillä jotakin mitä he vielä haluaisivat kertoa.** Kolme opiskelijoista kertoi toiveistaan opetuksen suhteen. Kuvataidetunneille toivottiin lisää yhteistyötä muiden kurssien kanssa. Korona-aikana ei tällaista yhteistyötä ole ollut mahdollista toteuttaa. Aiempina vuosina olimme tehneet yhteistyötä muun muassa maalaamalla Karjalakuoron taustaesitykseen maalauksia ja kuvittaneet runokirjan kansainvälisessä yhteistyössä Stirling Councilin ja Skotlannin ja Shetlannin opistojen kanssa.
- **Kaksi opiskelijoista korosti kuvataidekasvatuksen tärkeyttä ja kansalaisopiston merkitystä harrastuksen mahdollistajana.** Tärkeänä pidettiin myös sitä, että kurssit olivat kohtuuhintaisia, jotta kaikkien on mahdollista osallistua opetukseen. Opetuksen tärkeyttä lisäsi korona-aika ja opetus koettiin tasa-arvon periaatetta noudattavaksi.

Kiitos mielenkiinnostanne.